

VO PET I SEDUMNAESET

Nekoj zapiša: na dvaesetišesti juli iljadadevetstotinišeset-
itreta, vo pet i sedumnaeset, zagina gradot na Vardar.

Kakva straotna presuda na prirodata, kakva katastrofalna
zakana na vistinata, sodržana vo eden edinstven mig od vremeto -
pet i sedumnaeset. Vo revot na zemjata i betonskite blokovi - pet
i sedumnaeset. Vo vitelot na zdanijata i stennetoto sonce - pet i
sedumnaeset. Vo krikot na decata čij što son ni pod urnatinite
ne uspea da izbega od zelenite polja na nivnite oči - pet i sedum-
naeset. Vo divata nenemnost na majkite i tatkovcite, na mladičite
i devojkite, na č o v e k o t koj vo eden edinstven mig ostana gol
vrz pepelot na razorenite zdanija i vrz kogo se sruši nečovečki
tovar od bol i ptkila - pet i sedumnaeset.

Pet i sedumnaeset. Koj bi možel so našite obični čovečki
zborovi da ja iskaže dramata vo koja slepata utroba na zemjata
vovleče dvesta iljadi žiteli na ova planeta, dramata Pet i sedumna-
eset.

Da, izgledaše taka: svirepите sili ja postaviја svojata
diagnoza - gradot e mrtov vo pet i sedumnaeset.

O, čoveku, ti što izleze od urnatinite, od užasot i grozotil-
te, ti što se iskači na vrvot na nevozmožniot bol i ranet blesna
so seta svoja ubavina, i ti što gi носиš vo sebe site gradovi, se-
ta maka niva, site soništa, site nađevanja, ti što go zapali svojot
bol so ognот na raѓanjeto - tebe ti gi davan ovie redovi, svesen
za nemokta deka bilo koga tie ќе uspeat da se doprat do dlabinata
na toeto stradanje, do silata na tvoјata blagorodnost, do višinite
na tvoјata neiskažana čovečka ubavina.

Zašto ovoj grad ne se ni ulicite ni plošadite, lipite i crvenite karanfili, parkovite i gulabite, kulite ubavi ili grdi liniite na starata i novata arhitektura što ja seče ovaa Vardar reka kako čovečka vododelnica, kako dve stranici od istorijata. Zašto ovoj grad ne se ovie grobišta od železo i beton, od malter i cigli, ni ovie temni zakanuvački puknatini na zidištata, tie diagonal i na smrtta, ni krovovite što za čudo visat na trotoarite. Zašto ovoj grad - toa si ti, čoveku. Zašto ovoj grad - toa e tvojata nevidena arhitektura na sovesta, ljubovta, trpenieto i patilata, grad na nepoznatata čovečnost vo tebe.

Istorijata ke zapiše: gradot na čovečnosta e roden vo pet i sedumnaeset.

Te gledav kako go poždavaš kopajki gi so nokti betonskite ploči za da go otkrieš svojot sin, svoeto devojče, svojot prijatel, svojot brat. Te gledav kako se provlekuvaš niz temnite puknatini i dupki za da gi izvlečeš od čeljusta na peklnata neizvesnost. Te gledav kako se svojot dah in go vrakaš dahot na devojčinjata i momčinjata, obezličeni od ovoj čudovišen sudir na životot i smrtta. Te gledav iscrpen, modar i premalen od neson, od bdenie, od stradanje nad ranetite, nad mrtvite. Te gledav kako gi povlekuvaš granice na životot poveќе i nad poznatata čovečka moč i kako na smrtta i' odzemaš del po del od neizvinata vlast. Te gledav vrz urnatinite na patištata vo zbegovite, ponega vozmogućnosta i nevozmogućnosta.

Toj grad se rodi vo pet i sedumnaeset na ona straotno utro koga zenjata reveše so revot na uništuvanje. Negovite kuli na čovečnosta ne se izvišia vo urbanističkite zavodi, negovite ulici na ljubovta ne se naslikani na slikarskite platna vo zatvoreni atelgei, negovite domovi na sočustvo i čovečko razbiranje ne se plod na trogatelna poetska fantazija. Toj grad na tvojata nova čovečnost se rodi vo pet i sedumnaeset.

Čoveku, ti što izleze od urnatinita, od užasot i grozotite
ti što se iskači na vrhov na bolot, blesna so seta svoja ubavina
i go zapali siot svoj bol so ognot na račanjeto, te slušam kako
vikaš:

Poeti, majstori na zborot, arhitekti na čovečnosta i
solidarnosta, iskovete novi zborovi za poimite na razbiranjeto i
ljubovta, pomošta i bratstvoto, edinstvoto na čovečkite interesi,
životot bez strav i katastrofi. Vo pet i sedumnaeset e roden gra-
dot na idnineta.